

Halıcı Kızın Düşleri

– Afet Kırat · 11 Nisan 2010

Dudaktaki gülüşün kovuğundan inmiştim
Yerleşerek umutla gönül kasabasına
Kız demişler adıma kızmamıştım, sinmiştim
Bakmamışlar bir tek gün ruhumun çabasına.

Bazen bir halı oldum sabır ile dokunan
Bazen de çılgın çiçek sevgi sundum hayata
Bazen bir kitap oldum yalan yanlış okunan
Bilinmedi değerim satıldım yok fiyata.

Bir elim uzanırken sıcacık denizlere
Diğer elim buzullar arasında kayboldu.
Bir çocuğun düşüyen aniden düştü yere
Sinsice bastı gece beyaz güllerim soldu.

Gölgeleri asarken dokunan ilmeklere
Hayallerim renk oldu işledim nakış nakış.
Karşılık, bir gözyaşı verilen emeklere
Duyulmadı avazım boşa gitti yakarış.

Bir kızın düşlerini çiğnediler görmeden
Bıçak açmaz dilimin türküleri ezildi.
Ne hayaller kurmuştum düğümleri örmeden
Hoyrat ayaklar ile acımadan gezildi.

İnsanım sanıyordum bir halıymışım meğer
Dövüldüm tek sebebi tozumu silkelemek.
Duyuları sorulmaz kıza verilmez değer
Bu şiddete, çileye dayanır mı kelebek?
Afet Kırat

Dudaktaki gülüşün kovuğundan inmiştim
Yerleşerek umutla gönül kasabasına
Kız demişler adıma kızmamıştım, sinmiştim
Bakmamışlar bir tek gün ruhumun çabasına.

Bu şiir var olan ama çoğumuzun farketmediği, farketse de yok saydığı Anadolu kadınlarının bir kesiminin öyküsünü anlatmaktadır.

"Dudaktaki gülüşün kovuğundan inmiştim"

Neden kovuk, dudak ve gülüş birbirine yakışan iki kelime, kovuk nereden çıktı dersiniz belki.

Dudaklardan içeriye baktığımızda ağız boşluğunu görürüz. Karanlıktır dışarıya nazaran.

Bir köylü kadın düşünün, hamilelik dönemi boyunca çektiği fiziksel ve ruhsal sıkıntıların sonunda bebeğini doğurur. Bu kadınların çoğu doktor yüzü görmemişlerdir. Doğmadan önce bebeğin cinsiyetini öğrenme şansları yoktur. Çevresi ve eşi bir erkek çocuk beklemektedir. Kadın kız doğurmuştur.

Kurtulmanın rahatlığıyla, sağ salim bir bebeğinin olmasının huzuru ile gülümser. Ancak gülümsemesi karanlık kovuktan çıkmış gibi tedirgin, duyacağı sözler yüzünden sevincini yaşayamamanın huzursuzluğuyla kırık bir gülümsemedir.

"Yerleşerek umutla gönül kasabasına" gönül mekanı neden şehir, ilçe değil de kasaba? Çünkü ona biçilen değer o kadardır. Köy de olabilirdi ama Allah'ın verdiği candır, o kadar da önemsiz olamaz. Sevgi bulmak ümidiyle yerleşmiştir.

"Kız demişler adıma kızmamıştım, sinmiştim "

Kız kelimesi iki ayrı anlamda ve bir dizede kullanıldı. Cinsiyeti açısından "kız" denir, kız diye horlanır, küçük görülür ama o hiç kimseye kızamaz bu yüzden. Daha doğduğunda boynu büküktür.

"Bakmamışlar bir tek gün ruhumun çabasına."

Sevilme çabası hep boşa gitmiştir, kimse onu farketmemiştir, evlilik çağına gelene kadar da farkedilmeyecektir.

1- Bazen bir halı oldum sabır ile dokunan
Bazen de çılgın çiçek sevgi sundum hayata
Bazen bir kitap oldum yalan yanlış okunan
Bilinmedi değerim satıldım yok fiyata.

"Bazen bir halı oldum sabır ile dokunan "

Kız kendisini bir halıyla özdeşleştiriyor. Annesinin sabrı ile tek bir damlayken kanıyla beslenmiş, acılara susarak, katlanılarak doğmuş, büyümüştür kız.

"Bazen de çılgın çiçek sevgi sundum hayata"

Çocuk cinsiyeti ne olusa olsun çiçek kadar narin, çiçek kadar güzeldir. Sevgi saçar her tarafa çılgıncasına.

"Bazen bir kitap oldum yalan yanlış okunan "

İnsan bir kitap gibidir, okunur, anlaşılır. Ama kızların çoğu zaman anlaşıldığı söylenemez. Çünkü çoğu kimse onlara fazla önem vermezler, davranışlarına dikkat etmez, sorunları görmezlikten gelir. Yani yalan

yanlis okunan, okunur görünen bir kitap gibidir bu kızlar.

"Bilinmedi değerim satıldım yok fiyata."

Ve okunmayan bu kitap içindeki cevher anlaşılmadığı için çok ucuza satılırlar.

2- Bir elim uzanırken sıcacık denizlere
Diğer elim buzullar arasında kayboldu.
Bir çocuğun düşüyken aniden düştü yere
Sinsice bastı gece beyaz güllerim soldu.

Derler ya elini sıcak sudan soğuk suya sokmuyor diye, bu kızlarda tam tersidir her zaman. Çocukların rüyaları kadar saf ve temiz olan duyguları, yani beyaz gülleri yerlere düşer, karanlıklar içinde kalır ve solmaya başlar. Belki de çocuk yaşta satılmanın, istemediği hazır olmadığı bir evliliğin sonucudur bu.

3- Gölgeleleri asarken dokunan ilmeklere
Hayallerim renk oldu işledim nakış nakış.
Karşılık, bir gözyaşı verilen emeklere
Duyulmadı avazım boşa gitti yakarış.
Gölgeler mutluluğun üstüne düşen acılardır. Acılarını halının ilmeklerine asarken hayalleriyle de işlediğini söylüyor . Belki gerçekten halı dokumuyor, her ne iş yaparsa acılarından iz kalıyor yaptıklarında. Emeklerinin karşılığının eziyet hakaret ve şiddet gördüğünü ima ediyor, yalvarmaların da fayda etmediğini söylüyor.

4- Bir kızın düşlerini çiğnediler görmeden
Bıçak açmaz dilimin türküleri ezildi.
Ne hayaller kurmuştum düğümleri örmeden
Hoyrat ayaklar ile acımadan gezildi.

Evet kızın düşleri, hayalleri ayaklar altına alınmıştır. Suskun kalmıştır her zaman, türküleri türkülükten çıkmış haldedir. Oysa genç kızlık döneminde çok daha başka bir yaşantıyı düşlüyordur, ama sanki bir halı gibi acımasızca ezilmiştir.

5- İnsanım sanıyordum bir halıymışım meğer
Dövüldüm tek sebebi tozumu silkelemek.
Duyguları sorulmaz kıza verilmez değer
Bu şiddete, çileye dayanır mı kelebek?

İnsan olduğunu düşünürken halı gibi ezildiğini söylüyor genç kadın. Dövülmesinin sebebinin tozunun silkenmesi olduğunu söylüyor, aslında ima ettiği başka şey. Yaptığı düşünülen hatalar (hata olmasa

bile hatalı görünürler) yüzünden kirlenen halı gibi dövüldüğünü söylüyor.

Ne düşündüğü, ne istediği, ne hissettiği önemli değildir kadının. Değeri de yoktur insanların yanında, hep ikinci sırada kalır, hatta daha sonrasında... bu çileye dayanır mı diye soruyor şimdi bize, kendisinin halı gibi görülmesine karşı bir kelebek olduğunu hatırlatmaya çalışarak. Kelebek gibi narin, kısa ömürlü (ömür gerçek anlamda değil tabi, kelebek görüntüsünün ömrü.) çocukken genç kızlık dönemidir , belki de biraz yeni evlendiği bir kaç ay. Daha sonra herkesin gözünde doymak nedir bilmeyen bir tırtıla benzer. Yani tüm yaşanmışlığı bir kelebek ömrü kadardır, özgürce uçtuğu, sevgi dağıttığı, kanatları tozlu bir kelebektir o kısacık dönem.

Bu kadınlar bizim kadınlarımız, hala hor görülen, hala törelere kurban edilen, hala köle gibi başlık için satılan, dışarıda yüklenen öfkenin sebebiyle dövülen kelebek ömrü kadar kısacık ömürleriyle vatana hizmet edecek bir erkek doğurana kadar değer verilmeyenler bizim uatnç heykelimizdir. Önlerinde saygıyla eğilmemiz gerekir.

,